

III

*(Prípravné akty)***EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA****Stanovisko Európskej centrálnej banky****z 11. apríla 2018****k návrhu nariadenia o zriadení Európskeho menového fondu****(CON/2018/20)**

(2018/C 220/02)

ÚVOD A PRÁVNY ZÁKLAD

Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) prijala 1. februára 2018 žiadosť Rady Európskej únie o stanovisko k návrhu nariadenia Rady o zriadení Európskeho menového fondu ⁽¹⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže navrhované nariadenie je relevantné vo vzťahu k hlavnému cieľu Európskeho systému centrálnych bánk, ktorým je udržať cenovú stabilitu, ako je uvedené v článku 127 ods. 1 a článku 282 ods. 2 zmluvy a článku 2 štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút ESCB“), a obsahuje ustanovenia týkajúce sa zapojenia ECB do štruktúry riadenia a plnenia úloh Európskeho menového fondu.

V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

ECB podporuje iniciatívu Európskej komisie zahrnúť Európsky mechanizmus pre stabilitu (EMS) do právneho rámca Únie ⁽²⁾. Ako sa uvádza v správe piatich predsedov s názvom Dobudovanie európskej hospodárskej a menovej únie ⁽³⁾ vypracovanej predsedom Európskej komisie, predsedom Európskej rady, predsedom Európskeho parlamentu, predsedom Euroskupiny a prezidentom ECB, táto iniciatíva je dôležitým krokom k dobudovaniu európskej hospodárskej a menovej únie. Zriadenie EMS ako orgánu Únie by mu umožnilo lepšie dosiahnuť jeho cieľ, ktorým je prispievať k zabezpečeniu finančnej stability eurozóny a členských štátov, ktoré sú zúčastnené na bankovej únii. V záujme dosiahnutia svojho cieľa môže EMS mobilizovať financovanie a poskytovať podporu stability v prospech členských štátov, ktoré majú závažné finančné problémy alebo im takéto problémy hrozia.

ECB tiež poznamenáva, že ak by EMS zostal mimo právneho poriadku Únie ako medzivládny orgán, museli by budúce diskusie o úlohách, ktoré by mohli byť zverené EMS v oblasti správy hospodárskych záležitostí, rešpektovať existujúce právomoci zverené Únii a jej inštitúciám právnymi predpismi Únie ⁽⁴⁾.

ECB zdôrazňuje, že navrhované nariadenie je dôležitým prvým krokom a je dôležité, aby sa uskutočnili aj ďalšie reformy EMS. Po prvé by sa mali EMS poskytnúť finančné nástroje potrebné na dosiahnutie jeho cieľov a plnenie jeho úloh. ECB odporúča ďalšie prehodnotenie týchto finančných nástrojov tak, aby umožňovali vhodne reagovať na príčiny finančnej nestability a šírenia situácií akútnej nestability na trhu ⁽⁵⁾ a na podporu bankovej únie. Hlavne by sa mali vylepšiť nástroje preventívnej finančnej pomoci spojené s náležitými podmienkami, aby lepšie prispievali k predchádzaniu krízam. Po druhé, aby sa mohli tieto nástroje účinne uplatňovať, je dôležité zlepšiť mechanizmy riadenia EMS s cieľom zabezpečiť rýchle a spoľahlivé rozhodovacie postupy založené na veľmi kvalitnom nezávislom technickom poradenstve.

⁽¹⁾ COM(2017) 827 final.

⁽²⁾ Pozri odsek 8 stanoviska CON/2011/24. Všetky stanoviská ECB sa uverejňujú na webovom sídle ECB www.ecb.europa.eu.

⁽³⁾ Pozri správu s názvom Dobudovanie hospodárskej a menovej únie, autori správy: Jean-Claude Juncker v úzkej spolupráci s Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghim a Martinom Schulzom, Európska komisia, 22. júna 2015, dostupná na webovom sídle Komisie www.ec.europa.eu.

⁽⁴⁾ Pozri rozsudok z 14. decembra 1971, Komisia Európskych spoločenstiev/Francúzska republika, vec 7-71, EU:C:1971:121, bod 20; stanovisko Súdu z 10. apríla 1992, stanovisko 1/92, EU:C:1992:189, bod 41 rozsudok z 27. novembra 2012, Thomas Pringle/ Government of Ireland a i., C-370/12, EU:C:2012:756, bod 158.

⁽⁵⁾ Pozri odsek 6 stanoviska CON/2011/24.

Konkrétne pripomienky

1. Úloha ECB

- 1.1. Zmluva o zriadení Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ďalej len „zmluva o EMS“) ustanovuje, že viaceré úlohy EMS uskutočňuje Európska komisia v spolupráci s ECB. Úlohou Európskej komisie je v spolupráci s ECB posudzovať žiadosti o podporu stability, rokovať o memorande o porozumení, ktoré podrobne upravuje podmienky spojené s poskytnutou finančnou pomocou a monitorovať dodržiavanie podmienok spojených s finančnou pomocou. Predseda rady guvernérov je konkrétne súvislosti s posudzovaním žiadosti o podporu stability povinný zveriť Európskej komisii v spolupráci s ECB úlohy spočívajúce v posúdení existencie rizika pre finančnú stabilitu eurozóny ako celku alebo jej členských štátov, v posúdení udržateľnosti verejného dlhu a v posúdení skutočných alebo potenciálnych potrieb financovania dotknutého členského štátu. Európskej komisii a ECB je navyše zverená úloha posúdiť naliehavosť žiadosti o podporu stability ako aj úloha zúčastňovať sa ako pozorovatelia na zasadnutiach rady guvernérov a správnej rady.
- 1.2. Súdny dvor Európskej únie vo veci Pringle⁽¹⁾ uviedol, že akokoľvek sú funkcie zverené Európskej komisii a ECB zmluvou o EMS dôležité, nezahŕňajú nijakú rozhodovaciu právomoc. Navyše činnosť vykonávaná týmito dvomi inštitúciami v rámci zmluvy o EMS zaväzuje len EMS⁽²⁾. Súdny dvor Európskej únie tiež uviedol, že „Pokiaľ ide o funkcie priznané ECB zmluvou o EMS, zlučujú sa s rôznymi úlohami, ktoré tejto inštitúcii zveruje Zmluva o FEÚ a štatút ESCB.“⁽³⁾.
- 1.3. Úloha ECB zostáva podľa navrhovaného nariadenia v postate rovnaká ako podľa zmluvy o EMS. ECB v tejto súvislosti považuje za dôležité zdôrazniť, že príspevok ECB tak podľa zmluvy o EMS, ako aj podľa navrhovaného nariadenia, by sa zameriaval na špecifické otázky, ktoré súvisia so základnou úlohou ESCB, ktorou je definovať a uskutočňovať menovú politiku ako aj s úlohou ESCB prispievať k hladkému uskutočňovaniu politik prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému. ECB by mala byť v takom postavení, aby mohla posudzovať nielen dopady na jej úlohy, ale aby tiež poskytovala EMS, Európskej komisii a dotknutému členskému štátu svoje odborné znalosti. Súčasné znenie, podľa ktorého Európska komisia vykonáva svoje úlohy v „spolupráci s“ ECB, bolo vypracované počas finančnej krízy. ECB odporúča, aby bola vo svetle ďalšieho vývoja a prehĺbenia trvalého rámca Únie pre krízové riadenie v pokrízovom prostredí úloha ECB presnejšie upravená tak, aby v budúcom rámci EMS lepšie odrážala úlohy ECB a jej nezávislosť podľa zmlúv a jasné zverenie úloh odborného technického posudzovania. V budúcnosti by sa ECB mohla v prípade potreby a primeraným spôsobom zaoberať v súlade so svojimi právomocami politikami finančného sektora a otázkami dôležitými z makroekonomického hľadiska, ako sú hlavné fiskálne ciele a potreby udržateľnosti a financovania.
- 1.4. ECB tiež odporúča zahrnúť do navrhovaného nariadenia ustanovenia, ktoré by zohľadňovali úlohu ECB podľa iných právnych predpisov vrátane úlohy ECB v rámci Jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý bol vytvorený v roku 2013 po tom, ako zmluva o EMS vstúpila do platnosti⁽⁴⁾. Nástroje finančnej pomoci určené pre bankový sektor by mali zohľadniť zodpovednosť ECB za dohľad nad úverovými inštitúciami v rámci Jednotného mechanizmu dohľadu⁽⁵⁾. Navrhované nariadenie by v tejto súvislosti malo zabezpečiť, aby bola ECB primerane a včas zapojená do prípravy na poskytnutie podpory s využitím týchto nástrojov, prípadne aby jej boli poskytnuté príslušné informácie.

2. Podpora Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií

- 2.1. Za účelom dosiahnutia cieľa EMS, ktorým je prispievať k zabezpečeniu finančnej stability eurozóny a členských štátov, ktoré sú zúčastnené na bankovej únii, zavádza navrhované nariadenie novú úlohu EMS. Úlohou EMS je poskytovanie finančnej pomoci Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií, ktorá bola zriadená v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 806/2014⁽⁶⁾, a to vo forme úverových línií alebo záruk.

⁽¹⁾ Pozri rozsudok vo veci Pringle, EU:C:2012:756.

⁽²⁾ Pozri rozsudok vo veci Pringle, EU:C:2012:756, bod 161.

⁽³⁾ Pozri rozsudok vo veci Pringle, EU:C:2012:756, bod 165. Pozri tiež návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Cruz Villalón vo veci Peter Gauweiler a iní/Deutscher Bundestag, C-62/14, EU:C:2015:7, bod 150.

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁽⁵⁾ Rozsudok zo 16. mája 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank/ECB, T-122/15, EU:T:2017:337, bod 63.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 806/2014 z 15. júla 2014, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 (Ú. v. EÚ L 225, 30.7.2014, s. 1).

- 2.2. Ako sa zdôrazňuje v správe piatich predsedov s názvom Dobudovanie európskej hospodárskej a menovej únie, ECB podporuje iniciatívu poveriť EMS úlohou poskytovať dôveryhodný spoločný zabezpečovací mechanizmus pre jednotný fond na riešenie krízových situácií. Ako už ECB uviedla ⁽¹⁾, víta návrh zriadiť dodatočný zabezpečovací mechanizmus, ktorý by sa mohol aktivovať za výnimočných okolností v prípade, že ex ante príspevky jednotného fondu na riešenie krízových situácií bánk nepostačujú na pokrytie jeho výdavkov a na tento istý účel nie sú okamžite dostupné ani ex post príspevky, a to prostredníctvom zmluvného zabezpečenia výpožičiek alebo iných foriem podpory od úverových a finančných inštitúcií alebo iných tretích strán. Takýto zabezpečovací mechanizmus by sa mal zaviesť čo najskôr, najneskôr však pred koncom prechodného obdobia ustanoveného v nariadení (EÚ) č. 806/2014, ktoré končí 1. januára 2024.
- 2.3. Je veľmi dôležité, aby tento zabezpečovací mechanizmus podporoval všetky možné opatrenia Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií vrátane poskytovania podpory platobnej schopnosti a podpory likvidity inštitúciám, ktorých krízová situácia sa rieši. Takáto podpora likvidity predstavuje oveľa menšie riziko vzniku strát a má vo svojej podstate dočasný charakter. Zabezpečovací mechanizmus, ktorý umožňuje poskytnutie likvidity Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií je obzvlášť dôležitý, pretože objemy podpory likvidity pre inštitúciu, ktorej krízová situácia sa rieši, môžu byť veľké a prekračovať kapacitu jednotného fondu na riešenie krízových situácií.
- 2.4. ECB súhlasí s tým, že tento zabezpečovací mechanizmus by mal byť zo strednodobého hľadiska fiškálne neutrálny tak, že sa zabezpečí, aby sa verejná pomoc späť získala prostredníctvom poplatkov ex post uložených finančnému sektoru. Táto požiadavka odzrkadľuje jeden z hlavných dôvodov zriadenia jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií, a to riešiť krízové situácie bánk bez toho, aby daňovníkom vznikli trvalé náklady. Aby sa zabránilo nadmerne procyklickým odvodom, bolo by potrebné dôkladne nastaviť časový horizont vracania týchto finančných prostriedkov zo strany finančného sektora ⁽¹⁾.
- 2.5. ECB poznamenáva, že vidí určitý nesúlad medzi rozhodovacími procesmi o podpore pre Jednotnú radu pre riešenie krízových situácií. Na jednej strane členské štáty mimo eurozóny, ktoré sa zúčastňujú na Jednotnom mechanizme dohľadu, a členské štáty eurozóny prostredníctvom EMS budú spoločne poskytovať finančnú podporu Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií. Rozhodnutia o podpore pre Jednotnú radu pre riešenie krízových situácií bude preto prijímať rada guvernérov po dohode s členskými štátmi mimo eurozóny, ktoré sa zúčastňujú na Jednotnom mechanizme dohľadu. Pokiaľ však ide o následné schválenie takýchto rozhodnutí Radou, môžu sa na hlasovaní zúčastniť všetci členovia Rady ⁽²⁾. To zahŕňa aj členské štáty mimo eurozóny, ktoré sa nezúčastňujú na Jednotnom mechanizme dohľadu.
- 2.6. ECB tiež zdôrazňuje potrebu zabezpečiť, aby sa mohol celý postup týkajúci sa takejto podpory pre Jednotnú radu pre riešenie krízových situácií rýchlo dokončiť a aby nezdržoval prijatie a vykonanie rozhodnutia Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií o programe riešenia krízovej situácie. Rozhodnutia o vyplatení finančných prostriedkov EMS by mali byť čo najviac automatické, rýchle a efektívne. V tejto súvislosti ECB víta skutočnosť, že navrhované nariadenie upravuje rýchly postup pre prijímanie rozhodnutí EMS o čerpaní úverových liniek. Generálny riaditeľ má právomoc rozhodnúť o čerpaní úverovej linky a toto rozhodnutie musí prijať najneskôr do 12 hodín od prijatia žiadosti od Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií ⁽³⁾.

3. Zmena názvu Európskeho mechanizmu pre stabilitu

- 3.1. Iniciatíva Európskej komisie premenovať EMS by mohla byť zavádzajúca, tak pokiaľ ide o ciele EMS, ako aj nástroje, ktoré má k dispozícii. ECB navrhuje, aby sa zachoval existujúci názov EMS, čím sa z pohľadu verejnosti zabezpečí prehľadnosť a kontinuita. V tejto súvislosti je použitie výrazu „menový“ v novom názve orgánu Únie v zmysle navrhovaného nariadenia nepresné najmä preto, že ciele a úlohy EMS nie sú svojou povahou „menové“. Hospodárska politika je v súlade so zmluvami založená na úzkej koordinácii hospodárskych politík členských štátov na vnútornom trhu a na stanovení spoločných cieľov, kým základné úlohy definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie a riadiť devízové operácie sú zverené ESCB, ktorý riadia rozhodovacie orgány ECB.
- 3.2. Súdny dvor Európskej únie vo veci Pringle uviedol, že EMS patri do oblasti hospodárskej politiky ⁽⁴⁾. Súd uviedol, že cieľ sledovaný EMS, ktorým je chrániť stabilitu eurozóny ako celku, sa jasne odlišuje od cieľa udržať cenovú stabilitu, čo je hlavným cieľom menovej politiky Únie. Hoci totiž stabilita eurozóny môže mať dosah na stabilitu meny používanej v rámci tejto zóny, opatrenie hospodárskej politiky si nemožno zamieňať s opatrením menovej politiky len na základe skutočnosti, že by mohlo mať nepriame účinky na stabilitu eura ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Pozri odsek 28 stanoviska CON/2013/76.

⁽²⁾ Článok 3 ods. 4 navrhovaného nariadenia a články 22 a 23 prílohy k navrhovanému nariadeniu.

⁽³⁾ Článok 22 ods. 7 a článok 23 ods. 2 písm. b) prílohy k navrhovanému nariadeniu.

⁽⁴⁾ Pozri rozsudok vo veci Pringle, EU:C:2012:756, bod 60.

⁽⁵⁾ Pozri rozsudok vo veci Pringle, EU:C:2012:756, bod 56.

- 3.3. ECB vychádza z toho, že výber navrhovaného nového názvu mohol byť inšpirovaný Medzinárodným menovým fondom (MMF). MMF však bol založený za iných okolností a s odlišnými cieľmi a úlohami. MMF bol založený na základe Dohody o MMF, ktorá bola prijatá v roku 1944 a bol poverený monitorovaním dodržiavania systému výmenných kurzov založeného na parite mien (tzv. brettonwoodský menový systém) s cieľom zabrániť opakovaniu konkurenčných devalvácií, ktoré prispeli k vzniku veľkej hospodárskej krízy v tridsiatych rokoch 20. storočia. Medzi jeho úlohy patrí okrem iného podporovať medzinárodnú menovú súčinnosť, uľahčovať rozmach a vyrovnaný rast medzinárodného obchodu, podporovať kurzovú stabilitu, udržiavať riadne devízové dojednania medzi členmi a čeliť konkurenčnému znehodnocovaniu meny a za primeraných istôt dočasne sprístupniť všeobecné zdroje IMF svojim členom, a poskytovať im takto možnosť napraviť poruchy vo vyrovnanosti ich platobných bilancií⁽¹⁾.

Vo Frankfurte nad Mohanom 11. apríla 2018

Prezident ECB

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Pozri článok I body i), ii), iii) a v) Dohody o Medzinárodnom menovom fonde.